

Alle unge skal med

Hvis du har et job eller er i gang med en uddannelse i de unge år, er der en større chance for, at du klarer dig godt senere i livet. Det giver mening i tilværelsen at have noget at stå op til. Uanset om det er et job eller timer på en uddannelsesinstitution. Heldigvis har langt de fleste unge god tilknytning til job og uddannelse.

Men der er stadig et stort mindretal af unge, hvor det ikke er tilfældet. For mange unge kommer ikke i gang efter folkeskolen. Deres nederlag starter nemlig allerede i skolen. De sidste 20 år er det ikke lykkedes at hæve karaktergen-

nemsnittet for børn af ufaglærte forældre, og karaktergabene mellem unge med ufaglærte forældre og akademikerforældre er vokset.

I december 2021 var 35.000 unge i alderen 18-29 år langvarigt offentligt forsørgede. Det svarer til knap 4 pct. af alle unge. Vi er vidner til et enormt svigt af en stor gruppe børn, som ikke får fodfæste hverken i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet.

DA ønsker, at flere unge kommer i gang med livet. Alle unge skal med. Det giver selvværd og tro på sig selv at tage en uddannelse

eller få et job og tjene sine egne penge – og der er stor mangel på gode hænder og hoveder på arbejdsmarkedet.

Vi skal sætte ind bredt. I et udspil i august 2022 har DA sammen med Lederne sat fokus på, hvordan vi kommer mistrivsel blandt unge til livs. Nu foreslår vi 11 konkrete initiativer til at sikre, at flere unge kommer i gang. En rød tråd i initiativerne er større samarbejde med virksomheder.

En skole, der får alle kompetencer i spil

Folkeskolen er i stigende grad blevet akademiseret, mens den praktiske læring er stærkt begrænset.

Folkeskolen skal sadle om og i langt højere grad arbejde med at vise eleverne, hvad fagene kan bruges til ude i virkeligheden. Det vil styrke læringen hos de elever, der i dag har svært ved de boglige krav, men det vil også udfordre og

dygtiggøre de elever, der trives med de eksisterende læringsformer. Én måde at sikre en mere praksisnær undervisning er ved at inddrage virksomhederne i undervisningen gennem virksomhedsbesøg, projekter og som en del af ÅBEN SKOLE. Der eksisterer allerede i dag mange forskellige tilbud til skolerne, herunder DA's Åben Virksomhed.

Der er også behov for reelle og velfungerende tilbud i udskolingen til udsatte og frafaldstruede elever. Her er det også oplagt at inddrage virksomheder som en måde at øge motivationen hos de unge.

1

Praktisk læring, praksisfaglighed og differentierede undervisningsformer skal udbredes som et grundlæggende element i grundskolen

Praksisfaglighed og forskellige læringsformer skal integreres i alle fag i stedet for, at praksisfaglighed alene henvises til faget "håndværk og design". Det er ikke nødvendigvis en ekstra opgave for skolerne, da en række aktører, bl.a. DA's Åben Virksomhed, gør det nemt for skoler og kommuner at øge virksomhedssamarbejdet.

2

Realisér potentialet ved ÅBEN SKOLE med mere skole-virksomhedssamarbejde

Kommunerne skal fokusere på skole-virksomhedssamarbejdet, og alle kommuner bør have en "erhvervsplaymaker" til at stå for kontakten mellem kommunen og virksomhederne.

Bekendtgørelsen om ÅBEN SKOLE bør derudover ændres, så skolerne fremover forpligtes til at samarbejde med virksomheder. I dag er virksomhederne blandt adskillige andre aktører, som skolerne kan samarbejde med.

3

Øget fokus på erhvervspraktik

Kommunerne skal have et større fokus på at udbyde erhvervspraktik i både 8. og 9. klasse.

Det vil øge elevernes viden om arbejdsmarkedet, og det kan skabe interesse for og viden om erhvervsuddannelserne samt hjælpe med at afklare de unge og øge motivationen for videre uddannelse.

4

Bedre tilbud for udsatte unge i folkeskolen

Der skal etableres bedre tilbud for udsatte unge i udskolingen, herunder bedre muligheder for at lade elever gennemføre en del af undervisningspligten på en virksomhed, der frivilligt ønsker at bidrage til dette, når det er relevant. Initiativerne skal fokusere på at styrke elevens læring, motivation og mulighed for at gennemføre folkeskolen. Der findes allerede i dag positive kommunale erfaringer med samarbejde med virksomheder i ungeindsatsen, f.eks. i Hjørring.

5

Den forberedende grunduddannelse (FGU) skal styrkes

FGU skal styrkes og tilføres mere økonomi for at styrke lærerkompetencer og -fastholdelse, ligesom der også er behov for at opgradere de fysiske rammer, herunder selve bygningerne. FGU skal i langt højere grad være uddannelsesalternativet for unge på offentlig forsørgelse.

Unge ud af passiv forsørgelse og i gang

For mange unge modtager offentlig forsørgelse i lang tid. At være uden for fællesskabet – hvad enten der er tale om fællesskabet på en uddannelsesinstitution eller en arbejdsplads – er en udfordring

for den enkelte unge, der ikke i samme omfang udvikler færdigheder og kompetencer som andre unge og ikke lykkes med at stå på egne ben. Men det er også en samfundsudfordring, når unge står

uden for og ikke bliver klædt på til voksenlivet. Der er derfor behov for nye initiativer, der bidrager til at løse udfordringen.

6

Partnerskab om flere unge i arbejde

Der er for mange unge, der langvarigt hænger fast i offentlig forsørgelse. Derfor foreslår DA, at beskæftigelsesministeren, arbejdsmarkedets parter og KL samler kræfterne i et nyt partnerskab om ”Flere unge i arbejde”. Partnerskabet bør have en løbende dialog og udarbejde forslag til nye initiativer, der sikrer, at flere unge kommer i job.

7

Styrk jobsøgning og jobberfaring

Unge, der modtager offentlig forsørgelse, skal deltage i aktiviteter, der hjælper dem videre i job eller uddannelse. En væsentlig aktivitet er jobsøgning, som bør styrkes. Unge på offentlig forsørgelse, der er i stand til at arbejde fuldtid eller blot nogle timer om ugen, bør derfor i højere grad have fokus på og hjælp til at søge job og komme i kontakt med potentielle arbejdsgivere. De unge, der har brug for at se arbejdsmarkedet lidt an og få nogle jobberfaringer, før de begynder i arbejde, skal i højere grad deltage i træningsforløb på virksomheder. I dag deltager unge på uddannelseshjælp i gennemsnit kun 3 timer om ugen i forløb på virksomheder.

Samtidig bør virksomhedernes incitament til at tilbyde job til unge på offentlig forsørgelse styrkes ved at indføre en bonus på 20.000 kr. til virksomheder, der ansætter og fastholder unge med mere end et års sammenhængende forudgående forsørgelseshistorik i ustøttet fuldtidsbeskæftigelse i 12 måneder. Det er samme bonusstørrelse som i IGU-ordningen.

8

Unge skal være jobparate, når de ikke længere tvinges i uddannelse

Kommunerne har fået mulighed for i stedet for uddannelse at tilbyde unge kontanthjælpsmodtagere et job. De kan dog stadig ikke kategoriseres som jobparate, men kun som uddannelsesparate eller aktivitetsparate. Mange unge i kontanthjælpsystemet ville have mere gavn af et arbejde. Mange har allerede forsøgt sig med uddannelse uden held og kunne i stedet have gavn af at komme ud på en arbejdsplads, blive modnet og få en klarere fornemmelse af, i hvilken retning deres liv skal forme sig. Derfor skal det også være muligt, at de kategoriseres som jobparate, når det er den bedste løsning.

Det er desuden op til kommunen, om de vil gøre brug af den nye mulighed for at tilbyde job. Her bør der være et krav om, at alle kommuner vurderer, om unge med fordel i stedet for uddannelse skal have et job.

9

Sunde økonomiske incitamenter til job eller uddannelse

Unge under 30 år, der ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse kan modtage uddannelseshjælp. Selve uddannelseshjælpen er på SU-niveau, men hvis de unge vurderes såkaldt aktivitetsparate, modtager de desuden et tillæg, hvis de deltager i aktivisering eller tilkendegiver, at de ønsker det. Det betyder, at den samlede hjælp bliver væsentligt højere end SU-niveauet. Det giver et skævt økonomisk incitament til at blive parat til at gå i gang med en uddannelse eller komme i job. Derfor bør aktivitetstillægget afskaffes.

5

Flere unge i fritidsjob

Fritidsjob hjælper unge med at udvikle kompetencer og er på mange måder gavnligt for unge. Et fritidsjob kan inspirere og motivere unge til uddannelsesvalg. Desuden giver et fritidsjob erfaring med, hvordan en arbejdsplads fungerer og kan dermed være en trædesten til arbejdsmarkedet.

Unge, der har meget arbejde som 13-18-årige, er i højere grad i beskæftigelse senere i livet end unge uden fritidsarbejde. Særligt sårbare unge, der af sociale, fysiske eller psykiske årsager allerede tidligt er i risiko for at bevæge sig i retning af udsathed og væk fra uddannelse og senere beskæftigelse har gavn af et fritidsjob.

Desværre har færre unge et fritidsjob i dag end før finanskrisen. Derfor er der behov for at igangsætte nye initiativer, der understøtter, at flere unge kommer i fritidsjob.

10

Flere i fritidsjob gennem "Åben Virksomhed"

DA-fællesskabets indsats Åben Virksomhed bidrager i dag til at bygge bro mellem grundskolen (1.-9. klasse) og gymnasiet og virksomheder. Undervisningsforløbene under Åben Virksomhed indeholder virksomhedsforløb og øger unges kendskab til arbejdsmarkedet og forskellige brancher. Det foreslås at indtænke fritidsjob i Åben Virksomhed, ved at opfordre lærerne til at tage fritidsjob op som emne under Åben Virksomhed forud for forløbet på virksomhederne. F.eks. kan eleverne arbejde med at lære at skrive en ansøgning til et fritidsjob.

11

Fritidsjob i kommunernes ungeindsats

Udsatte unge kan have brug for ekstra støtte og inspiration til at komme i fritidsjob. Alle kommuner bør derfor udpege mindst én kommunal nøgleperson f.eks. fra deres ungevejledning eller jobcenter, der kan motivere udsatte unge og hjælpe med ansøgning til fritidsjob, kender det lokale arbejdsmarked og kan hjælpe med match mellem unge og virksomheder. Nøgelpersonen bør samarbejde med kommunens ungdomsskole, som f.eks. kan tilbyde forløb, der forbereder unge på fritidsjob.

